

Nr 309.

Av herr **Billqvist m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 248, angående vissa lönefrågor vid armén och marinen m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 248 har föreslagits fortsatt giltighet av avlöningsreglementet för armén och marinen beträffande officerare, underofficerare m. fl.

Bland dessa löntagare finnes en del civilmilitär personal vid artilleriets fabriker och tyganstalter, fortifikationen och trängen, vilka fortfarande synas vara särdeles missgynnade. Dessa äro: departementskrivare, tygskrivare, tyghantverkare och fortmaskinister.

Beträffande departementsskrivarna må anföras:

I arméförvaltningens å artilleri-civila departementena underdåniga skrivelse av den 31 oktober 1907 framhölls betydelsen därav, att departementsskrivare och tygförvaltare erhöle lika avlöningsförmåner, på det att de allt efter lämplighet måtte kunna förordnas att upprätthålla den ena eller andra tjänsten.

Med hänsyn härtill hava också departementsskrivare och tygförvaltare av 1 klassen enligt Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut varit till innevarande år likställda i löneförmåner. Enligt anmärkning å staterna för artilleriets tygstater har tjänst i den ena kategorien av dessa beställningar fått beräknas för rätt till ålderstillägg i den andra.

Genom Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut i fjol angående löne reglering för officerare, underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat uppfördes däremot samtliga tyg- och fabriksförvaltare av 1 klassen i 7, men departementsskrivarna endast i 6 lönegraden.

1918 års militära avlöningssakkunniga hade i sitt betänkande och förslag rörande löne reglering för arméns och marinens personal (vilket förslag ligger till grund för kungl. propositionen samt riksdagens beslut beträffande civilmilitära befattningshavare) funnit att, med hänsyn till den

stora uppbörd, som åläge särskilt *vissa* av fabriksförvaltarna, dessa borde erhålla en något högre avlöning än departementsskrivarna.

Med hänsyn till önskvärdheten av att vid behov kunna förflytta en beställningshavare från en grupp till en annan föreslogs dock, att *samtliga* tyg- och fabriksförvaltare av 1 klassen skulle uppföras i *samma* lönegrad, den 7, under det att departementsskrivarna placerades i 6 lönegraden.

Samma skäl, som föranledde placerandet av *samtliga* tyg- och fabriksförvaltare av 1 klassen i samma lönegrad på grund av *vissa* fabriksförvaltares stora uppbörd, bör enligt vad ovan anförts, föreligga för departementsskrivarnas placering i samma lönegrad. Därför torde det vara rättvist och billigt, att även departementsskrivarna uppföras i 7 lönegraden.

Även må framhållas, att bland departementsskrivarnas göromål förekommer granskning och revision av räkenskaper och redogörelser, ingångna från truppförbanden, fabriker, tyganstalterna m. m.

Det torde ligga i öppen dag, att granskning av en uppbörd ej är mindre viktig än handhavandet av denna uppbörd.

Vad i föregående är sagt om tyg- och fabriksförvaltare av 1 klassen och departementsskrivare vid artilleriets fabriker och tyganstalter gäller i tillämpliga delar fortifikationskassörer och departementsskrivare vid fortifikationen.

Tyg- och fabriksskrivarna, vilka tjänstgöra vid artilleriets fabriker och tyganstalter, biträda därstädes tyg- och fabriksförvaltarna med bokföringen och förrådens skötsel samt upprätthålla vid förfall tjänsten för ovannämnda förvaltare, varför en uppflyttning av dessa i 4 lönegraden synes vara välmotiverad.

Tyghantverkarna, vilka tjänstgöra vid respektive truppförbands tyganstalter, äro närmast att likna vid underverkmästare eller, som de kallas vid Åkers krutbruk, verkmästare av II klass. De tjänstgöra som verkstadsföreståndare och föra i denna egenskap närmaste befälet över den verkstadspersonal, som är anställd å verkstaden. Deras tjänstgöring fordrar välkvalificerad yrkesskicklighet, för att de skola kunna utföra och leda förekommande arbeten, som ofta äro att hänföra till s. k. precisionsarbete. Dessutom skola de enligt instruktionen svara för materialier och verktyg, som utlämnas till arbetspersonalen, vid risk att få ersätta varje genom deras försummelse vid arbetet uppkommen skada eller förlust. Vid förfall skola tyghantverkarna tjänstgöra för tygverkmästarna samt dessutom biträda vid besiktning av materiel och materialier.

Starka skäl synas sålunda tala för, att tyghantverkarna uppflyttas i 4 lönegraden. Också har chefen för kungl. fortifikationen i infordrat yttrande uttalat som sin åsikt, att med hänsyn till tyghantverkarnas kompetens arten av deras arbete och det ansvar, som påvilar dem, en uppflyttning i nämnda lönegrad vore väl styrkt samt med rättvisa och billighet överensstämmande.

Fortmaskinisterna, vilka tjänstgöra vid fästena i Boden och Tingstäde, sköta de maskinella anordningarna och belysningen av fortet m. m. På grund av sitt krävande arbete synas de vara berättigade att uppflyttas i en högre lönegrad nämligen den 4. De äro för närvarande placerade i 3 lönegraden.

På grund av vad vi här ovan anfört, få vi hemställa,

det riksdagen måtte besluta, att departementsskriverna uppflyttas i 7 lönegraden, tyg- och fabrikskriverna i 4 lönegraden samt tyghantverkarna och fortmaskinisterna i 4 lönegraden.

Stockholm den 4 maj 1922.

J. W. Billqvist.

Helge Bäcklund.

Ernst Hage.
